

Aftenposten 30.6. 1945 2. (1-2)

Fortsatt side 1, spalte 8.
(Dødsstraffen —)

117056

ikke muligheten av at der skulde opp-
tre hele bander av massemordere, slik
som vi har opplevd det. De forhold vi
den gang levde under var såvidt for-
skjellig fra de nuværende forhold som
overhodet mulig. Egentlig er det ikke
noe nytt prinsipp, vi her innfører. I
den militære straffelov har vi hatt be-
stemmelser om dødsstraff hele tiden, —
likeledes i ansvarlighetsloven, som an-
vendes overfor medlemmer av Regje-
ringen og Storting. Der er ingen grunn
til å behandle de forbrytere det her
gjelder på en annen måte enn man i
tilfelle vilde behandle statsråder og
stortingsmenn.

Grasåsen (b), Aust-Agder, hadde
vært sterkt i tvil i denne sak, men måtte
ut fra strafferettslige og religiøse hen-
syn slutte seg til Laviks standpunkt. I
den militære straffelov har vi altså
dødsstraff. Hvis vi nu ikke vedtar
denne lov, kunde vi komme opp i den
situasjon at en som ble dømt etter den
militære straffelov ble dømt til døden,
mens en annen, som hadde gjort seg
skyldig i samme forbrytelse, og ble
dømt etter den sivile straffelov, gikk
fri. Det er imidlertid med vemot jeg
går til det skritt å stemme for, og jeg
håper loven blir brukt med den største
varsomhet og under det største ansvar.

Hambrø (h), Oslo: Når jeg stem-
mer for den foreliggende innstilling, er
det ikke ut fra noen strafferettslig vur-
dering, men ut fra en dyp moralsk og
sosial overbevisning. Vi har gjennom
disse år sett forbrytelser av en sådan
art og av et sådant omfang, at alt det vi
vanlig forbinder med begrepet straff
opphører av seg selv. For de forbrytel-
ser som vi har vært vitne til, gis der
ingen jordisk straff; de ligger på et
plan som er inkommensurabelt med en-
hver statsrettslig behandling av for-
brytelser. Hva vi står likeoverfor i
vårt land, som i en rekke andre land,
det er en renselsesakt, en hygienisk
prosess som er helt nødvendig for sam-
funnets fortsatte eksistens og selvbeva-
ring, og vi har ikke mere adgang til å
forsøke å forhindre en slik prosess enn
en samvittighetsfull læge, som vilde
søke å forhindre en operasjon som han
visste var det eneste som kunde bevare
det legeme som var betrodd i hans hen-
der. Det ble i de engelske kirker, når
Fader Vår ble lest i disse år i en rekke
av samfunn, lest en slags kommentar
til bønnene og i kommentaret til «For-
lat oss vår skyld» ble det lest:
«Lær oss o Gud, å hate som du hater
undertrykkernes grusomhet, forakten
for sannheten, forråelsen av ungdom-
men, maktbegjæret og den syndefulle
stolthet som har ført verden til krig,
den voldsomme og sanseløse undertryk-
kelse, men ta fra oss vredens og hev-
nelseens svaskhet.» — Det er hver-
ken vrede eller hevnløst som betinger
at vi er nødt til å gjøre hva vi nu gjør.
Det er for å bevare framtiden og gjøre
det mulig å trygge rettsamfunnet fram-
over for de slektsledd som kommer.

Hvis et samfunn skal kunne bestå,
er der visse forbrytelser mot selve sam-
funnets begrep som ikke kan tolereres,
og enhver unnfallenhet på det punkt er
en medskyldighet i kommende forbry-
telser. Vi har sett hvorledes i en lang
rekke land friheten er blitt myrdet av
dem som forlangte frihetens rett til å
dolke den. Jeg har ingen større respekt
for dem som i alle land påkaller Frel-
serens navn for å forlange at Barrabas
skal gis fri. Vi må vokte oss for mis-
tydningen av kristendommens enkle
bud, slik som vi ofte hører og ofte ser
i denne tid. Domstolens sak og vår sak,
det er ikke å formidle tilgivelse. Den
er Guds privilegium. Og for enhver
troende er det ganske klart at den dom,
som vi feller, den er etter vår evne til
å se rettferdighet og bevare vårt folk,
men den har ingen forbindelse med
den evige tilgivelse, som alene gud-
dommen har adgang til å gi. Og per-
sonlig mener jeg at man skal være
overordentlig forsiktig med å påskyte
benådningsretten og mildheten i denne
sak. Det er ikke engang kongemakten
som har tilgivelse i sin hånd like over-
for disse forbrytelser. De skal innankes
for den evige domstol, så sant som
folkene krever en evig rett til å fort-
sette sitt liv.

Foshaug (a), Troms, hadde vært
medlem av Stortinget i over 40 år, men
hadde aldri vært med på å behandle
en liknende sak. Men så har vi jo
også i denne tid opplevd ting som
ingen kunde ha drømt om; vi har fått
en anskuelsesundervisning i brutalitet
av den art at jeg tror hele det norske
folk har tatt lærdom av det. Det står
skrevet at hva et menneske sår, det
skal det også høste. Det er ikke med
glede vi går til dette skritt, men det
er uunngåelig.

Etter ytterligere endel bemerkninger
gikk man til votering. Strands forslag
— om at proposisjonen ikke bifalles —
ble forkastet mot 4 stemmer. De fire
var Skeibrok (h), Knut Strand (v),
Sig. Jakobsen (Samf.p) og Førre
(upol.). Fraværende var Sundby (forf.),
Nygård (forf.), Trædal (forf.) og Si-
vertsen.

De enkelte lovbestemmelser ble der-
etter vedtatt mot de samme fire stem-
mer.

Loven går nu til Lagtinget.